Jean de la Fontaine

FABULE

1. Vulpea şi Veveriţa

Ori peste cine vezi c-a dat napasta,
De nimeni sa nu râzi pe lumea asta.
Chiar daca n-ai pacate sau cusururi,
Au crezi ca fericirea ta-i de-a pururi?
Esop ne da si el la fel povata,
Dar astazi iau o pilda chiar din viata.
Facea cumatra Vulpe, odata, mare haz
De-o Veverita mica, ajunsa la necaz,
Ce se juca-ntr-un paltin, cu toata voiosia,
Când din senin o prinse, în ramuri, vijelia.
- Cu coada ta stufoasa în van ti-acoperi mutra
(Striga la ea de jos, din ierburi, cutra),
Ca vântul te snopeste cu cât te sui mai sus!
Nu-ti mai aduci aminte, surato, ce ti-am spus?
Umblai dupa înalturi cu trasnetul vecine.
Vezi ce patisi, neghioabo? Mai bine e de mine:
Dau fuga, la nevoie,-n vizuina.
Dar mai astept putin acum, vecina,
Ca sa te vad zdrobita la tulpina!
Si, dând târcoale-ncoace si-ncolo dupa pui,
Mai gâtui destui.
Avea îndata vântul mânia sa si-o curme
Si iar trona în slavi seninul soare.
Un Vânator din preajma, pornind la vânatoare,
Zari lânga bârlogul Cumetrei niste urme.
"Aci erai? (îsi zise-n gândul lui).
Stai ca te satur eu de pui:
Am sa-ti atârn, Cumatra, blana-n cui!"
Si puse-ndata câinii bârlogul sa i-l scurme.
Vazând-o pe Cumatra-nhatata de grumaz,
Si Veverita noastra putea sa faca haz,
Dar se-nvatase minte din propriul ei necaz.

2. Vulpea bearcă

Cum umbla mereu haihui,
Dupa iepuri, dupa pui, -
Într-un loc cu pocinog,
Coada i-a ramas zalog.
Si, vazându-se schiloada,
Ce-i trecu prin cap sa-ncerce?
Celor tefere, cu coada,
Le-a propus sa fie... berce!

- Moda vulpilor cu coada
E, suratelor, neroada:
Prin noroaie,
Prin omat,
Le purtam ca maturoaie.
Hai sa punem sa le taie!
- S-o vedem pe dindarat!
Spuse una mai vioaie.
Si vazând-o ca-i schiloada,
Ce potop, ce harmalaie!

3. Vulpea şi strugurii

Pribeaga si lihnita
De foame, da de-o vie
Cu niste struguri rumeni, frumosi,
De razachie.
Ciorchinii-s plini si vulpea,
De sine înteles,
Ar fi mâncat cu pofta
Si nici n-ar fi ales...
Dar la-ndemâna labei
O-mpiedica s-ajunga
Pâna la ei zabreaua ulucilor, prea lunga,
Si ghimpii-n care gardul e prins si împletit;
Ciorchinele-i aproape de bot; s-a tot sucit,
S-a ridicat: se-nteapa
Si-i lasa gura apa...
- Ce struguri verzi si acri, ofteaza,
Nu-s de teapa!
Si-s prea cruzi...
Mie, ce-mi place-i gustul de stafida,
Nu-mi strepezesc eu dintii cu aceasta agurida...

4. Vulpea şi barza

Jupân vulpoi s-a fudulit odata,
Poftind la masa pe cumatra barza.
N-a fost o cina prea îmbelsugata,
Ca dumnealui facea economie;
O zeama lunga, cu putina varza,
Iar ca s-o pacaleasca, i-a pus-o-n farfurie.
Zadarnic biata barza îsi încerca norocul,
Ca n-ajungea sa soarba un singur strop, cu ciocul;
Pe când vulpoiul, ciorba, a supt-o la iuteala.

Voind sa rasplateasca aceasta pacaleala,
La rându-i doamna barza, asa, cam dup-o luna,
Si-a invitat vecinul la o gustare buna.
Pe scumpa lui amica, nu poate s-o refuze!
A spus, galant, vulpoiul, lingându-se pe buze.
Apoi, cu pasul leganat,
Spre casa berzei s-a-ndreptat,
Laudându-i marea bunatate
Si-aromitoarele bucate.
Venea mireasma dulce de carne la frigare,
Taiata-n bucatele marunte, o minune!
(Vulpoii nu duc lipsa de pofta de mâncare.)
Dar barza, dinadins,
Tocana-ntr-o garafa cu gâtul lung i-o pune.
Bucatele de carne ea le scotea în cioc,
Vulpoiul însa, tufa! nu izbutea deloc.
Nici o firimitura cu botul lui n-a prins.
Si s-a întors acasa flamând, batu-l-ar vina,
Pleostit si nemâncat,
Cu coada-ntre picioare si foarte rusinat,
Ca un vulpoi pe care l-a pacalit gaina.
Înselatorii prea usor
Sunt înselati, la rândul lor.

5. Victoria învăţăturii

Dupa cum o sa vedeti,
Zice-se ca ar fi fost,
Mai demult,
Doi târgoveti:
Un bogat-semet si prost -
Si-un sarac,- baiat istet.
Stând de vorba pe o dreava,
Se trezira la gâlceava.
Cel bogat, om certaret
Pretindea ca-i mai de pret
Si se cade ca oricine
Cu respect sa i se-închine
(Banii au si ei un rost:
Merite dau celui prost!)
- Prietene, asculta-ma pe mine,
Eu socotesc ca nu ti se cuvine
Sa fii cinstit ca om de rangul meu.
Poti tu sa dai ospete cum dau eu?
Te vad citind. La ce-ti serveste în viata,
Când ai palatul în pod - o chichineata-

Si vara porti, ca iarna, aceeasi haina sumbra,
Iar ca lacheu statornic ai propria ta umbra?
Republicii nu-i trebuiesc golanii,
Ci cei ce stiu sa-si cheltuiasca banii.
Cu mesele si luxul, eu risipesc comori.
Pe urma mea traiesc, cum stii prea bine,
Atâtia meseriasi si negustori
Si câte un pârlit de scrip, ca tine...
I-ar fi raspuns saracul asa cum se cuvine,
Dar a tacut, având prea mult de spus.
Si iata ca razboiul l-a razbunat mai bine,
Caci fara mila, Marte, orasul le-a distrus.
În alt oras saracul, om cult si renumit,
Fu gazduit, cinstit si rasplatit,
În timp ce bogatasul, acum sarac si prost,
Ramase fara adapost...
Patania a limpezit gâlceava:
Vârtejul soartei spulbera doar pleava
Lasând pe loc grauntele de aur.
Învatatura-i pururi un tezaur.

6. Urechile iepurelui

Ranit cu coarnele de-o fiara oarecare,
Se mâniase leul ne-nchipuit de tare -
Si pentru-a nu mai fi supus
Atâtor suferinte stârnite de-un supus,
A hotarât sa scoata din locurile sale
Pe toate-acele animale
Ce coarne-aveau în frunte.
Fiindca nimeni nu putea pe dânsul sa-l înfrunte,
Capre, berbeci si tauri plecara-n alta parte.
La fel facura-ndata si ciutele si cerbii.
Un iepure vazându-si, pe cuvertura ierbii,
Umbra urechilor, se-nspaimânta de moarte.
El se temea ca nu cumva
Un nu stiu ce inspector drept coarne sa le ia.
- Vecine greier, zise, adio! plec de-aici,
Caci chiar de le-as avea mai mici
Decât le are strutul, mi-ar fi la fel de teama.
- Cum coarne? el întreaba. Ma crezi naiv, se cheama,
Cum o sa spun asa ceva?
Se vede doar ca sunt urechi sadea.
- Se va sustine, totusi - spuse iar animalul temator -
Ca-s coarne-adevarate, si înca de licorn.
Si-oricât la interogator,

Oricât neadevarul cerca-voi sa-l rastorn,
Nu-ncape nici o îndoiala
Ca spusa mea va trece drept sminteala.

7. Unchiaşul şi Măgarul

Venea calare Mosul pe un Magar iabras,
Dar se opri, lasându-l sa pasca pe imas.
Cum se vede sloboda,
Vita, - voda-n loboda -
Sare, zburda fara frica,
Tavaleste, calca, strica,
Prapadind grozav imasul.
Între timp, poftim ca pica
Din senin si pagubasul!
- Sa fugim! grai Unchiasul.
- Daca esti cu frica-n sân,
Fugi doar tu! Eu mai ramân.
Mi-i totuna cin'ma are:
Mi-i dusman orice stapân.
Ori esti tu, ori nu stiu care,
N-o sa-mi puneti trei samare!

8. Taurii şi broaştele

Doi Tauri - e cam mult de-atunci -
Se razboiau de mama focului
De dragul unei mândre Junci
Si pentru stapânirea locului.
Cum tot privind la harta lor
O Broasca suspina de zor,
O-ntreaba alta, oarecare:
- Dar ce-ai, surata? Ce te doare?
- Ma mai întrebi, în loc sa tremuri?
Ne-asteapta, soro, grele vremuri.
Învinsul, izgonit din lunci,
În mlastina s-o surghiuni
Si noi, strivite, vom pieri
Din pricina acestei Junci!
Într-adevar, cel biruit
În mlastina s-a pripasit
Si sub copitele lui tari
Cu nepasare le-a strivit.
Cei mici, de când se stie, tot au de suferit,
Din pricina gâlcevii celor mari.

9. Stejarul şi trestia

Stejarul, într-o vreme, îi spuse trestiei asa:
- Poti sa te plângi de soarta ta.
O pasare micuta îti este o povara
Si chiar usorul vânt
Ce fata apei misca, din simpla întâmplare,
Te-apleaca la pamânt
Si te doboara -
În timp ce fruntea mea de Caucaz semet
Nu numai ca opreste chiar razele de soare,
Ci-nfrunta si furtuna, îndraznet.
Ce pentru tine este crivat, zefir e pentru mine
Si de te-ai fi nascut încaltea
Sub ramurile mele-nalte,
Ferita de furtuni te-as tine.
Dar tu te nasti, vezi bine,
În umede tinuturi de vânt cutreierate.
Natura ti-e ingrata, cum nici nu se mai poate.
Si trestia îi spuse-ndata:
- De o atare mila ma simt profund miscata.
Dar sa lasam aceasta, caci dupa cât îmi pare,
Îi e 'Naltimii Voastre cu mult mai de temut
Decât e pentru mine, când bate vântul tare:
M-apleaca, nu ma frânge puternica-i suflare.
În ce priveste însa tot ce ati sustinut -
Ca rezistati din temelii
Oricarei vijelii,
Sa asteptam sfârsitul dar. Abia rostise-acest cuvânt,
Ca dinspre nord s-a napustit cel mai teribil vânt.
Rezista la-nceput stejarul si trestia se înmladie.
Dar vântul creste, creste, si celui care pâna-n cer
Îsi înaltase capul, deodata fortele îi pier...
Izbit si smuls din radacina, s-a prabusit pentru vecie.

10. Soarele şi broaştele

S-a însurat cu mare alai un Crai strain
Si lumea si-neca amaru-n vin.
Esop spunea, în soapta, ca gloata e natânga
Si râde si petrece-n loc sa plânga.
În vremea de demult, slavitul Soare
Se hotarâse si el sa se-nsoare.
Dar bastinasii baltilor, în cor,
Se tânguiau de zor:

- Au ce te faci, au ce te faci cu pruncii lor?
Un singur Soare uneori ne coace,
Dar cu vreo sase-sapte ce ne-om face?
Se plânsera Ursitei ca nu mai e de trai:
- Când Sorii vor porni cu-atât alai
Si-n vâlvataia lor vor arde zarile,
Secând pe loc si baltile si marile,
Pieri-va broscarimea si micii brotacei!
Ca broaste, judecau cu mult temei.

11. Sfatul şobolanilor

Doar pripasit de câtiva ani,
Motanul casei, Roadeslana,
Un tartor crâncen, o satana, -
Bagase spaima-n sobolani
Si din atâtia câti mai sunt
Zac multi lihniti pe subt pamânt.
Dar într-o buna zi, când blestematul
Si-a început pe-acoperis sabatul
În tambalau de nunta c-o pisica, -
În mare taina, grijulii, cu frica,
S-au întrunit si ei sa-si tina sfatul.
Vorbi întâi, ca staroste, Gherlanul:
- "Asa si-asa... deoarece... si întrucât...
Eu cred ca-mpielitatul nu ne-ar zvânta atât
De i-am lega un zurgalau de gât.
Am auzi când vine la pânda capcaunul
Si n-ar mai prinde unul..."
Mai leac ca zurgalaul, se-ntelege,
Nici nu era. Dar cine sa i-l lege?
"Eu nu!" "Nici eu!" "Doar n-oi fi prost!"...
Vorbira multi cu foc în glas,
Dar fara rost,
Caci a ramas
Tot cum a fost...

Am mai vazut eu sfaturi de stareti, de canonici,
Tinute fara noima de vorbareti habotnici.
Ca sfetnici,
Multi sunt vrednici.
Dar câti,
Dintre atâti,
Pot sa-si preschimbe-n fapta
Povata înteleapta?

12. Se pregăteşte Leul de război

Un Leu, voind sa faca razboi în toiul verii,
Îsi întruni divanul, trimise ofiterii,
Cerând sa vie grabnic de peste tot jivinele.
Si toate-i declarara, chiar blajinele,
Ca vor lupta, viteze. Iar cele necesare
Le-or duce Elefantii pe toate în spinare
Si vor trasni, în lupta, cu trompa din înalturi;
Iar Ursii, veteranii, sunt strasnici la asalturi.
Si Vulpile, stratege, n-or sovai nici pic,
Ci vor lupta si ele, cu spor, prin siretlic
Si ceata de Maimute, prin pozne si prin salturi,
Va prinde foarte bine distrând pe inamic...
- Doar Iepurii, Magarii, eu cer sa fie scosi,
Ca ultimii-s prea trântori si primii prea fricosi...
Îsi dete cu parerea un sfetnic, nu stiu care.
- Ba nu! graieste Leul. Stiu eu de ce-s în stare:
Din Iepuri fac stafete
Si din magari trompete!
Nu-i nimeni de prisos, când stii sa-l pui
La treaba, dupa firea si darurile lui.

13. Porumbelul şi furnica

Pe cât îti sta-n putinta, fii bun cu orisicine:
Adesea ai nevoie chiar de mai mici ca tine,
Cum am s-arat prin doua exemple, de îndata, -
Atâta e în pilde povata de bogata.
De mult mai mici fiinte e vorba de-astadata.
Din limpezimea unui râu, sorbea un porumbel, odata,
Când o furnica a cazut în mijlocul acelei ape.
Vazându-se, ca-ntr-un ocean, sarmana gâzaamenintata,
Se straduia, din rasputeri, dar în zadar, spre mal sa scape.
Zarind-o, porumbelul de mila-a fost cuprins
Si-un fir de iarba - punte - pe apa i-a întins.
În felu-acesta ajutata,
Ajunse iar pe mal, salvata.
Acolo, sus, un oarecare
Descult - fiind caldura mare -
Având un arc la el,
Se pregatea sa traga în bietul porumbel,
Pe care-l si vedea
În oala cum fierbea.
Dar chiar atunci furnica îl pisca de picior

Si omul se apleaca, iar pasarea, de zor,
O si porneste-n zbor,
Zburând cu ea-mpreuna
Si supa buna.

14. Pasărea rănită c-o săgeată

Ranita c-o sageata-naripata,
O Pasare se tânguia odata:
- Si noi om fi, în parte, vinovate
De pacostea ce peste noi s-abate!
Cu penele atâtor zburatoare,
Voi aripi dati sagetilor ucigatoare;
Dar, oameni cruzi, patiti si voi ca noi.
Caci, la razboi,
Din fiii lui Iafet, o buna parte,
Dau celeilalte arme pentru moarte!

15. Păgânul şi idolul de lemn

Un om, pagân din vremurile vechi,
Tine-n camin un zeu de lemn, din cei
Ce sunt mai surzi ca surzii, chiar daca au urechi.
Îi aducea, ca jertfa, mereu boi rotofei,
Încununati cu falnice cununi,
Si astepta, la rândul sau, minuni.
Dar în zadar, caci idolul de lemn
Nici nu se sinchisea sa-i dea un semn
- Comoara, mostenire, noroc sau alt hatâr -
Fiind mai îndaratnic decât e un catâr.
Ba, când cadeau, adesea, prin tarini ploi cu grindini,
Îi prapadeau recolta tot lui, mai pretutindeni.
Ci el, uitând pataniile,
Nu contenea cu daniile.
Dar mâniat, odata, cumplit, ca un balaur,
Îl face bucatele cu un par,
Gasindu-i burdihanul ticsit cu bani de aur...
- Cât te-am cinstit cu jertfe pe altar,
Un craitar nu mi-ai adus, macar.
Deci, nu mai ai ce cauta, preasfinte,
În casa mea, de astazi înainte!
Un necioplit salbatic si fara pic de minte
Sau tu, un zeu semet, mi-i tot atâta:
Din voi nu scoate omul ceva decât cu bâta!

16. Păţania Corbului care voia să imite un vultur

Vazând cum Pasarea lui Joe rapea berbecul cel semet,
Un Corb, hain si hraparet,
Mai slab, dar mult mai lacom, visa si el ispravi
Ca ale hotomanului din slavi.
Rotindu-se mereu în sus si-n jos,
Dar neluând în seama pleava mieilor,
Alese un Berbec, - cel mai frumos,
Din cei crescuti sa fie jertfiti în cinstea zeilor.
- Mai rar asa dadaca sa îngrijeasca bine!
M-oi ospata din tine asa cum se cuvine!
Si se si napusti pe loc, zevzecul,
Sa ia Berbecul.
Habar n-avea croncanul cel trufas
Ca e mai greu berbecul decât un bot de cas
Si nici nu banuia c-o sa ramâna
Cumva, zalog în încâlcita-i lâna
Si nici ca-n închisoarea îngustei colivii
Va fi o jucarie de haz, pentru copii,
Caci a plecat ciobanul acas', cu el în mâna.
O pilda e-o ispita, desigur, pentru toti,
Dar se cuvine, totusi, cu grija sa socoti
Si sa nu-ncerci vreodata sa faci decât ce poti.
E drept ca Viespea e nabadaioasa
Daca nimereste orbeste, într-o plasa
Cu fire cât de dese,
Ei nici nu-i pasa;
Dar Musca, daca intra, nu mai iese.

17. Oala de lut şi Oala de tuci

Zise Oala cea de tuci
Catre sora ei de tina:
- Ia asculta, fa, vecina,
Ce-om pazi ca niste cuci,
Tot facând la gura spume?
Hai sa mergem la plimbare
Sa vedem ce e prin lume!
- Draga mea, ispita-i mare.
Însa eu ramân la vatra:
Nu ma simt de drum în stare:
M-oi ciocni, cumva, de-o piatra...
Dumneata esti tare-n piele
Si, fireste, nici nu-ti pasa.

Vai de cioburile mele, -
Eu, mai bine, stau acasa!
- Te înseli, de buna seama.
Uiti si de prezenta mea?
N-ai motiv sa-ti fie teama:
Te-oi pazi, cum voi putea.
Cum temeiul îi surâde,
Ea porneste triumfal
Lânga oala de metal
Care-avea sa-i fie gâde.
Nu stiu cum s-o fi facut:
S-au izbit la niste hopuri
Si în mii si mii de cioburi
Cea de lut s-a prefacut.

Lasa-ncolo jindul, fala:
Cu mai-mari sa nu te-apuci,
Ca sa nu patesti ca Oala
De pamânt cu cea de tuci!

18. Motanul şi Gherlanul veteran

Nu-mi mai aduc aminte ce fabulist anume
Îl lua pe Joe martor
C-a existat odata pe undeva un tartor:
Motanul cel mai aprig si mai viteaz din lume,
Un Machedon naprasnic al lumii pisicesti
Si-o pacoste a gintii soricesti.
Cumplitul Roadeslana,
O crâncena satana,
Temut în jur pe-o raza de-atâtea zeci de leghe,
Prin poduri, prin hambare, prin pivniti sta de veghe,
Voind înversunatul mai peste tot sa-i bântuie
Si-ntreaga omenire de sobolani s-o mântuie.
Capcanele lasate cu brânza prin hogeacuri,
Cumplita soricioaica din pivnite si tot
Siragul de otravuri îndatinat de veacuri
Pareau pe lânga dânsul de-a dreptul niste fleacuri.
Nemaizarind cu timpul prin borte nici un bot,
Ce-a pus atunci la cale-mpielitatul?
Sa faca într-o zi pe... spânzuratul,
Tinându-se c-o sfoara de-o grinda din tavan.
Crezându-l mort si teapan pe crudul cotosman
(Pesemne zgâriase
Pe careva ori, poate, din puii fripti furase)
Si, bucurosi de moartea cumplitului dusman,

Iesira, Sobolanii, cu teama, câte unul,
Sa vada cum atârna de grinda capcaunul,
Si, strânsi buluc îndata, au început sa joace
Batuta printre stive ori sus, pe boloboace.
Dar când era mai desuchiat sabatul,
Învie deodata spânzuratul,
Începe sa-i înhate mai cu foc
Pe cei mai cu zabava
Si-i satura de joc.
- Sunt înca viu (le spuse Motanul) si-n putere
Si nici o îndoiala nu încape,
Ca nu gasiti pe lume nici gauri, nici unghere,
De mine sa va scape!
Nu trece mult si iata-l pândind în capistere
Ca un morman de coca la vedere.
Nebanuind, fireste, natângii, ce-i asteapta,
Pâs-pâs, toti Sobolanii spre dânsul se îndreapta.
Doar un Gherlan, pe vremuri vestit, cu coada rupta,
Un veteran al gintei, umblat, temut în lupta,
Se uita la aluatul cât un morman de gheme
Si-i spune capeteniei supreme:
- Asculta-ma o data si pe mine:
Mormanul de faina nu-mi prea miroase-a bine...
Mai chibzuit ar fi de ne-am abtine...
Mormanule fatarnic, cât pieptul unei dropii,
(Mai spune el mai mult ca pentru sine)
Si sac de-ai fi, eu tot nu ma apropii!
Patit, - avea dreptate batrânul semintiei
Sa fuga de ispita lacomiei.
Ne-ncrederea e mama chezasiei.

19. Moartea şi tăietorul de lemne

Gemând sub o povara de vreascuri si de ani,
Abia se mai misca pe drum
S-ajunga la coliba-i întunecata de-atât fum,
Un taietor de lemne, întâiu-ntre sarmani.
Nemaiavând putere si istovit de chin,
El sarcina deodata o leapada din spate,
În minte blestemându-si destinul sau hain.
Atâtea suferinte, cui altuia-i sunt date?
Flamând întotdeauna, de oboseala frânt,
Nevasta si copiii, impozite, corvoada
Si camatari... Cu un cuvânt:
Nefericirii - prada.
Chemând asupra-i moartea, ea vine cât de iute

Si ce doreste-i cere îndata sa arate:
- Ajuta-ma, îi spune, ca sa ridic în spate,
Povara mea de vreascuri - si, dupa asta, du-te...

Orice e vindecat de moarte,
Si, totusi, nu pornim din loc.
Purtam povara mai departe,
Decât sa nu mai fim deloc...

20. Maimuţoiul, dobitoacele şi Vulpea

La moartea Leului, jivinele
S-au adunat cu liota întreaga
Si nici nu încetasera suspinele
C-au si purces alt rege sa-si aleaga.
De cum sosi coroana din tezaur,
Pazita de naprasnicul balaur,
O si-ncerca întâi si-ntâi un Taur.
Dar cum nu-i încapea pe capatâna,
Coroana mai trecu din mâna-n mâna.
Cu mare-nfrigurare, fiecare
Gasea ca e prea mica sau prea mare.
Venind curând un Maimutoi la rând,
O încerca si dumnealui, râzând.
Facu întâi o mare temenea
Si, ca prin cerc, trecu, vârtej, prin ea.
Cum poznele plac gloatei, se-ntelege,
Jivinele l-alesera ca rege.
Vazându-l suveran pe-acel netot
Si-n gândul ei caindu-se de vot,
Vicleana Vulpe-i spuse, într-o doara:
- Maria Ta, am dat de o comoara!
Comorile, ce mai la deal la vale,
Chiar pravila le da Mariei Tale...
Iar Craiul, dupa bani jinduitor,
Tinu sa o si vada în persoana,
Dar - zdup! - se pomeni într-o capcana...
Si Vulpea spuse-n fata tuturor:
- Mai vrei si-acum domnia, lighioana,
Când vezi ca dai în gropi de cascauna?
L-au detronat, gasind ca o coroana
Putini ar merita sa li se puna.

21. Maimuţoiul şi Motanul

În casa unui om din vremea veche,
Traia o-mpielitata de pereche:
Un maimutoi
- Pocitul Maimutila -
Si un cotoi
- Cumatrul Motanila.
Când disparea slanina, brânza, casul,
Nu cauta pe la vecini faptasul...
Ci cum sedeau, odata, la vatra lighioanele
Si urmareau cum se coceau castanele,
Un îndoit folos credeau c-ar scoate
De-ar izbuti sa le manânce toate,
Facându-si lor un bine si altuia un rau.
Si maimutoiul, marele mâncau,
I-a spus: - Fârtate napârstoc,
Tu esti mai priceput ca mine, zau.
Ce-ar fi sa scoti castanele din foc?
Zis si facut!
Fârtatul priceput
A si-nceput
Sa scoata cu gheruta
Castanele din foc,
În vreme ce maimuta
Le si mânca pe loc.
Când se ivi o sluga,
O rupsera la fuga.

22. Măgarul purtător de moaşte

Ducând pe drum, odata, o racla cu relicve,
Magarul îsi umfla cu fala narile,
Crezând cu biata minte a tantosei lui tigve
Ca pentru el sunt toate: si smirna si cântarile.
Dar un drumet, vazându-i greseala, i-ar fi spus
Catârului ce, tantos, privea în jur de sus:
- Jupâne Magarila, din pacate,
Cântarile si smirna si tamâia
Si tot alaiul asta sunt doar pentru momâia
Pe care tu o duci ca prostu-n spate!
Când judele e prost si cascaui,
Nu-i bai: saluti în el doar roba lui.

23. Măgarul galeş

Ca sa se faca mai iubit,
Magarul pe stapân l-a magulit.
"Ce-i asta? se întreaba el,
Ca javra aia de catel
Traieste cu stapânii-n dormitor,
De parc-ar fi copilul lor,
Pe când spinarea mea s-alege
Numai cu joarde si ciomege?
Face frumos, cu labele-atârnate,
Si-l pupa toti si nimenea nu-l bate.
Daca atât ajunge, ma învat
Sa fac ca el si eu, sa ma rasfat."
La gândul asta, cel mai fericit,
Stapânul s-a si pomenit
Ca-l mângâie magarul pe barbie,
Cu o copita grea, cu stângacie,
Tragând-o dintr-o murdarie,
Si, ca sa fie si mai mângâios,
Cu zbieratul lui lung, melodios.
Însa, în loc de zahar si bomboane,
Pun-te pe el cu bâta, mai Ioane.
Povestea este toata:
Sa nu-ti schimbi firea data
Cu alta-mprumutata.

24. Măgarul cu bureţi de mare şi cel cu sare în spinare

Mai tantos ca-mparatii romani, un caraus
Mâna cu sârg
Doi magarusi,
La drum, spre târg.
Unul, fara bici sau pinteni,
Tropaia cu pasii sprinteni
Cu bureti de mare-n sac,
Lânga celalalt, - posac
Si greoi ca unul care
E ursit sa care sare.
În tropot de copite si-n cânt de zurgalai,
Trecura munti si punti si cai si vai
Si-ajunsera în zarea cu lanuri verzi de grâu,
La vadul dinainte stiut, al unui râu.
C-un bat în mâna dreapta-n loc de frâu,
Încalecând, ca un mocan, pe deselate,

Pe magarusul cu bureti în spate,
Îl mâna dindarat pe cel cu sare
Pe unde nu e apa tocmai mare.
Dar zadarnica e cazna,
Ca Magarul pleaca razna
Si-nfundându-se-ntr-o groapa
Sarea se topeste-n apa
Si de greutate-l scapa.
Cel cu bureti, fireste, vazând isprava lui,
Îsi paraseste vadul, pornind si el haihui
Si - bâldâbâc - alunecând în groapa,
Magar, samar si calaret s-adapa!
Buretii, îmbibati si grei,
Îl trag si pe nepricopsitul
De magarus, la fund cu ei.
Si carausul îsi gasea sfârsitul
De nu sarea sa-l scape nu-stiu-cine.

Cu ochii-n patru, vezi doar ce-i de tine
Si nu maimutari pe orisicine!

25. Lupul şi Potaia

Un Lup pe cât de lacom pe-atâta de natâng,
Croit pe nerozii si boroboate,
S-a întâlnit odata cu o Potaie-n crâng
Si bucuros se pregatea s-o-nhate.
- Vrei sa manânci o javra prapadita?
Mai bine-ar fi (îi zise) sa ma lasi.
Stapânii mei odrasla îsi marita
Si, vrând, nevrând, si eu ma mai îngras...
El o crezu si savârsi trasnaia,
Iar când veni sa-si caute potaia,
Ea îi raspunse iute din poiata:
- Asteapta-ne ca vom veni îndata
Eu si Strajerul curtii
Si cred ca-ti vei cunoaste satiul burtii!
(Vorbea de un Dulau de lânga gluga
Ce mai pusese lupi ca el pe fuga...)
Nu-si cunostea prea bine meseria
Cumatrul Lup, dar si-a vazut prostia
Si, salutând Dulaul, o sterge spre ponoare...
(Noroc macar ca prostul e iute de picioare!)

26. Lupul şi câinele

Un lup slabise într-atât,
Ca ramasese piele si-os,
Caci stâna câinii o pazeau
Cu strasnicie mare.
El a-ntâlnit în calea sa
Un dog puternic si frumos
Ce ratacea, din întâmplare,
Si l-ar fi rupt în bucatele,
Trecându-l, lacom, prin masele.
În lupta, însa, cine stie
De nu avea ca sa-l sfâsie
Dulau-n sale împlinit.
De el se-apropie smerit,
Facându-i chiar un compliment,
cum ca-i prosper si corpolent.
- Daca doresti sa fii ca mine,
La fel de gras,
Lui câinele-i vorbi -
Poti face doar un pas.
Padurea parasind-o,
Are sa-ti fie bine.
Stii doar cât sunt de rai
Toti fratii tai;
De foame si napasta
Amenintati mereu,
O duceti foarte greu.
Stati toti
Cu arma la picior!
De ma asculti,
Te-asteapta un splendid viitor.
- Si pentru asta, oare,
Ce-ar trebui sa fac?
- O, mai nimic,
Atâta: sa stai pe lânga poarta,
Sa izgonesti milogii,
Pe cei loviti de soarta,
Sa-ti lingusesti stapânii
Si sa le fii pe plac.
Vei fi platit în chip si fel:
Oase de pui, de porumbel
Si dezmierdari - un sac...
Privind la câine,
Lupul îi vede gâtul ros
Si îl întreaba:

- Ce e?
- Nimic!
- Nimic?
- Un fleac!
- Si totusi ce e?
- Este un semn de lant mai gros...
- De lant? se mira lupul.
Sa nu poti merge unde vrei?
- Asa, din când în când;
Si ce-i?
- E mult din cale-afara.
Nu-mi trebuie nicicum
Mâncarurile tale
Si n-as primi în dar
Pe-un pret de felu-acesta
Nici o comoara chiar.
Pe urma lupul fuge,
Si fuge si acum...

27. Lupul şi barza

Poftit odata la un praznic,
Un Lup lihnit, mâncau napraznic,
S-a lacomit atât, încât
I s-a înfipt adânc în gât,
Un ciot de os cam tapligos.
Dar spre norocul Dobitocului,
S-a nimerit prin partea locului
O Barza care i l-a scos.
Barza, gata,
Cere plata.
- "Îti mai arde si de saga?
Scapi din gura mea întreaga
Si mai vrei, acum, pitaci?
Zau, cumatra, stii ca-mi placi?
Sterge-o, rogu-te, degraba!
Si sa nu-mi mai cazi în laba!"

28. Liliacul şi cele două nevăstuici

Un Liliac, zburatacind ca un nauc,
Era sa dea-ntr-o seara de bucluc,
Caci nimeri, pe-o ferestruica,
Într-un culcus de nevastuica.
Cum nu era cu neamul guzganilor în pace,

Ea si sari la dânsul sa-l însface.
- Cutezi sa vii aici, când neamul tau
A cautat, cum stii, sa-mi faca rau?
Caci ce mai tot încolo si încoace,
Esti Soarece si pace!
(Sau nu-s, eu, Nevastuica!)
- Am fost zvârlit, aici, ca o fituica,
De-o pleasna mai puternica de vânt,
Dar Soarece n-am fost si nici nu sunt,
Ca n-am nimic comun cu rozatoarele.
Priviti-ma: eu sunt cu aripi, Doamna,
Si aripile pasare înseamna...
Jos Soarecii! Traiasca Zburatoarele!
Cum îi vorbise bine, ca din carte,
Ea l-a lasat sa plece mai departe.
Dar poate ca blestemele pacatelor
L-or fi mânat cu joaca lor poznasa
La alta Nevastuica, - o vrajmasa
A tuturor înaripatelor -
Si ea, cu gândul la obârsie,
Voia ca pasare sa-l sfâsie.
- Eu pasare?! Sunt mai de vita!
N-am pene, ca sa ma feresc.
Nu vezi ca-s Soarece, Domnita?
Traiasca neamul soricesc!
Stiind s-o schimbe si s-o dreaga,
Scapa din nou cu pielea-ntreaga.

29. Leul biruit de om

Tot discuta multimea privind la un tablou
Înfatisând un Leu nespus de mare
Alaturea de un erou
Ce izbutise sa-l doboare.
Trecând un Leu naprasnic, le-nchise-ndata gura,
Limbutilor, spunându-le ca si pictura
E buna ca da unora prilej
Sa para, cel putin, ca sunt viteji.
"Artistii pot pe multi sa-nflacareze
Cu fantezia lor înaripata.
O, de-ar putea si leii, ca omul, sa picteze,
Ati sti si adevarul cum arata!"

30. Leul şi Tăunul

- Piei, scârnavie!, zise Leul cu mânie,
Rastindu-se la un Taun.
- Tu crezi ca mult îmi pasa mie
Ca tie unii rege-ti spun?
Ce, vrei sa te masori cu mine?
Te-oi satura, eu, de razboi!
Doar boii-s mai voinici ca tine,
Si eu îi mân pe unde voi!
Sunând pe loc chiar el asaltul
Si sagetând înaltul,
Îi bâzâie pe la obraji
Si-l ciupe crâncen de grumaji.
Se zbate patrupedul, cu ochii foc, greoi
Si spumegând, scrâsnind ca un nebun,
Racneste de mânie ca-n ziua de apoi
De tremura jivinele-n zavoi.
Si tot cumplitul lor razboi,
Universalul taraboi,
E opera unui Taun!
Îl pisca-ntruna peste tot,
Ba de spinare, ba de bot;
Iar când îi intra într-o nara,
Se face Leul foc si para:
Si rage, geme, se sfâsie,
Turbând de chin si de mânie
Si ametit, trudit si frânt,
Se prabuseste la pamânt...
Ispitele trufiei adesea ne împing
Sa ne împaunam prea mult cu gloria.
Pornind sa-si trâmbiteze, chiar el, în slavi, victoria,
Se prapadi Taunu-ntr-o plasa de Paing.

Eu cred ca doua tâlcuri poti sa desprinzi de-aici:
Întâi ca dintre inamici,
Mai de temut sunt cei mai mici.
Si-al doilea ca cei ce, deseori,
Din mari primejdii, ies biruitori,
N-ajung mereu la capat s-o tot scoata,
Ci pier cândva dintr-o nimica toata.
Ca, vezi, asa-i norocul: se-nvârte ca o roata!

31. Leul şi Măgarul la vânătoare

Monarhul dobitoacelor, naprasnic,
Voia sa dea, de ziua lui, un praznic
Si chibzui sa faca o mare vânatoare,
De ursi, de cerbi, de lupi, de caprioare
Si de mistreti,
Ca el nu-si pierde vremea cu vrabii sau sticleti.
Si, ca sa scoata grabnic vânatul din unghere,
L-a pus pe Magarila într-un tufis, sa zbiere.
Iar când porni sa raga din rasputeri Magarul,
Dezlantuit deodata, ca viforul în toi,
Ai fi jurat ca suna din surle tot Tartarul,
Ca-n ziua Judecatii de apoi.
De ragete-ngrozindu-se de-a binele,
Pornind înnebunite spre zavoi,
Cadeau în gheara Leului jivinele.
- Vezi ce facui, îi zise, prin ragetele mele?
- Da, îi raspunse Leul, cumplit ai mai ragit,
Ca eu
- Cât sunt de Leu -
M-as fi-ngrozit,
De nu aveam - ca toate jivinele - habar
Ca esti, asa cum esti, doar un magar...
De-ar fi-ndraznit, se supara Magarul
De spuse si de ton;
Dar, chibzuit, si-a îndurat amarul,
Ca nu-i, de felul lui, un fanfaron.

32. Leul şi Şoricelul

Pe cât îti sta-n putinta, fii bun cu orisicine:
Adesea ai nevoie chiar de mai mici ca tine,
Cum am s-arat prin doua exemple, de îndata, -
Atâta e în pilde povata de bogata.

Pornind sa hoinareasca prin lume, teleleu,
Chit-Chit se pomeneste sub laba unui Leu.
De data asta craiul jivinelor s-abtine,
Si-l lasa-n viata (fapta avea sa-i prinda bine).
Cu toate ca e anevoie
Sa crezi c-o namila ca el
Ar fi având cândva nevoie
De un pârlit de soricel, -
Odata, Soricelul, zarindu-l într-o plasa,

Racnind, sarind zadarnic, dar neputând sa iasa, -
S-apropie de plasa si roade un ochete,
Facând sa se desire, îndata, ataria...

Rabdarea, deci, si truda depusa pe-ndelete
Mai rodnice-s adesea ca forta si mânia.

33. Lebăda şi Bucătarul

Într-o ograda plina de pasari, la conacul
Din preajma unui mândru castel, traiau Gânsacul
Si Lebada, în vraja si-n linistea naturii;
Ea, pentru frumusete; el, harazit fripturii.
În santurile pline cu apa stravezie,
Plonjau, pluteau alene, zburdau cu voiosie...
Dar Bucatarul Curtii de bautura-ncins,
Crezând ca e Gânsacul, chiar Lebada a prins
Si îi facea, natângul, pe loc de petrecanie,
De nu cânta de spaima sarmana oratanie
Un cântec minunat, cu vraja stranie.
Surprins de cântul minunat,
Vazu atunci ca s-a-nselat.
"Sunt un neghiob! îsi zise betivul. Mai e vorba?
Ar fi pacat sa facem din cântareata ciorba...
Nicicând - fereasca sfântul! - n-am sa-i retez gâtlejul,
Asa, doar pentru satiul nemernicului pântec,
Când stiu, acum, prea bine ca pot sa-i dau prilejul
Sa si-l pastreze teafar, pentru cântec."
Adesea, întâmplarea în greu impas ne duce,
Dar vorba dulce - zice zicala - mult aduce.

34. Jalba lupului

Un lup scornind c-a fost pradat de hoti,
S-a dus la tribunal ca o sageata,
Si-nlaturând, pe rând, vecinii toti,
A-nvinuit o vulpe deocheata.
Iar judele, un maimutoi,
I-a ascultat pe amândoi.
Dar ce proces! Mai mult un taraboi!
- Înalta curte, bine luminata,
Stiindu-va tâlhari pe amândoi,
Va pune cheltuieli de judecata,
Ca sa va-nvete minte altadata.
Tu, lupule, te plângi din siretlic,

Când nimenea nu ti-a furat nimic.
Tu, vulpe, da îndarat ce ti se cere,
De vrei sa nu mai ai vro neplacere!
Spunea judecatorul:
"Chiar când nu sunt dovediti,
Tâlharii se cuvine sa fie osânditi!"

35. Iepurele şi broaştele

Un iepure sedea pe gânduri, în vizuina sa,
Caci ce putea în adapostu-i sa faca altceva?
Cazuse într-o sumbra stare:
E trist si ros de-nspaimântare.
"Fiintele - spunea - fricoase din natura
Nenorociri îndura!
Nu pot sa-nghita-n pace
Mâncarea ce le place.
N-au bucurii depline; primejdii calea le-o atin.
Si eu traiesc asemeni: aceasta spaima rea
Îmi stinghereste vesnic somnul, deschisi chiar daca ochii-i
Tin.
- îndreapta-te! - sa spuna ar putea
O minte înteleapta.
Dar frica se îndreapta?
De altfel, stiu, aceasta frica
Nu este nici la om mai mica."
Tot framântând acestea-n gând, i-i mintea ca nauca.
De grija si de spaima,
Sta cu urechile ciulite si vorba o îngaima.
O umbra sau un fosnet - si febra îl apuca.

Deodata bietul animal
Aude chiar un fâsâit,
Pe care-l ia drept un semnal
Ca trebui sa fuga - si-ndata a fugit.
Tot alergând, ajunse la o balta.
Trezite, broastele din mal, ca la un semn, se salta
Si-n apa au tâsnit.
"Si eu pe altii - zise - îi înspaimânt, vezi bine,
Întocmai cum si altii ma sperie pe mine.
Îndata ce ma vad,
Fug animalele ca de prapad.
De unde-mi vine atâta voinicie?
Sa fiu eu un razboinic? - Ce sa fie?"

Nu e fricos pe lume - s-ar zice, în sfârsit -
Ca-n spaima sa nu fie de altul depasit.

36. Hoţii şi măgarul

Se zice ca pe vremuri niste Hoti
Furasera-mpreuna un Magar
Si se bateau de zor, ca doi netoti,
Ca nu stiau cum sa-si împarta prada.
Când iata ca apare alt tâlhar,
Le ia Magarul si le lasa sfada.
Asa e totdeauna: când doi se bat si striga,
Al treilea câstiga.
Magarul din poveste e-o tara oarecare
Si hotii sunt despotii.
În timp ce pentru ea se bat cu totii,
De undeva apare
Un alt tâlhar mai mare
Si, îndreptându-se spre tel,
O-nhata el...

37. Greierele şi furnica

Petrecuse cu chitara
Toata vara.
Însa iata ca-ntr-o zi
Când vifornita porni,
Greierele se trezi
Fara musca, fara râma,
Fara umbra de farâma.
Ce sa faca? Hai sa ceara
La Furnica, pân' la vara,
Niscai boabe de secara.
- "Pe cuvânt de lighioana,
Voi plati cinstit cucoana,
Cu dobânzi, cu tot ce vrei!"
Dar Furnica, harnica,
Are un ponos al ei:
Nu-i din fire darnica
Si-i raspunde cam rastit:
- Asta-vara ce-ai patit?
- Daca nu e cu banat.
Zi si noapte am cântat
Pentru mine, pentru toti...
- "Joaca astazi daca poti!"

38. Gaiţa împodobită cu pene de Păun

O Gaita din cele mai viclene
Vazând un biet Paun ce napârlea,
S-a-mpodobit degraba cu mândrele lui pene
Si printre alti pauni se fudulea.
Recunoscând-o însa nu stiu cine,
Ce huiduiala,
Ce ciocaneala,
Ce zeflemeli si ce rusine!
Si, jumulita bine, când se întoarce iara
La gaite, si ele o dau pe usa-afara.
Mai sunt si astazi, din pacate,
Si printre noi asemenea eroi;
Eu, însa, tin sa nu vorbesc de voi,
Plagiatori cu pene-mprumutate!

39. Dreptatea Leului

Pe vremuri, Capra, Oaia si surioara Junca
S-au însotit cu Leul - un staroste trufas -
În obste, la câstiguri si pagube, partasi.
Si Capra, mi se pare, tot iscodind prin lunca,
avu noroc în lanturi un Cerb frumos sa vada
Si le trimise vorba sa-i cheme la prânzare.
Venira toti. Si leul îi socoti pe gheare
Si împarti în patru, pe loc întreaga prada.
-"Întâia parte - nu e de mirare -
Pe drept cuvânt se cade s-o iau eu
Ca Leu!
A doua - îmi închipui ca stie fiecare -
E dreptul meu
Ca dintre toti mai tare.
A treia îmi revine ca mai viteaz,fireste.
Iar daca de ciozvârta a patra îndrazneste
macar sa se atinga vreun ortac -
Bucati îl fac!"

40. Desaga

- Tot ce este vietate, spuse Joe, într-o zi,
Sa pofteasca-aici la tronu-mi, fiind liber a grai
Daca i-am zidit faptura, pe-undeva, nepotrivit,

Caci doresc sa-ndrept eroarea, fara vorba, negresit.
Hai, începe tu, maimuto, cea dintâi a cuvânta
Si compara frumusetea orisicaror animale
Cu cea a fiintei tale.
Spune-ne, esti multumita?
- Cum sa nu, raspunde ea,
N-am si eu ca ele, oare,
Tot atât, patru picioare?
De privesc oricând portretu-mi,
Vad ca-i fara de cusururi,
Însa fiindca mi se cere ca sa dau parerii curs,
Am sa spun ca-asa cum este chipul fratelui meu urs
E neterminat, se vede, si la fel va fi de-a pururi.
Ursul când vorbi, la rându-i, nu se plânse despre sine,
Ci-ncântat de forma-i, spuse ca se simte foarte bine.
- Cât priveste elefantul - spuse ursul - se cuvine
Coada sa-si mai prelungeasca,
Din urechi sa-si mai ciopleasca;
E diform, urât, în fine.
Dupa-aceea, elefantul, gândul vrând sa si-l prezinte,
Dupa capu-i întelept,
Socoti ca este drept
Sa se poarte-asemeni celor ce vorbisera-nainte.
Ca atare,
Arata ce deformata lui balena îi apare.
Si furnicii, dupa-aceea, ce îi dete-n cap sa zica?
Spuse ca e uriasa fata de-alta gâza mica.
Dar vazând tot ce prin minte si prin inima le trece,
Tuturor din fata-i Joe ordin le dadu sa plece.

Si cu toate astea-n lume nu-i ca omul un alt soi.
Suntem lincsi fata de altii si soboli fata de noi.
Orisice greseala-a noastra ne-o iertam fara sfiala,
Iar pe-a altora o scoatem cât mai iute la iveala.
Ne uitam în jurul nostru nu cu-aceiasi ochi cu care
Ne privim noi fiecare.
Ne-a-nzestrat pe toti natura, dându-ne câte-o desaga
Tuturor de ieri si astazi pentru existenta-ntreaga -
Lipsurile noastre, toate,
Ni le rânduim la spate
Si-ale altora le ducem numa-n fata asezate.

41. Corbul şi vulpea

Jupân corbul câstigase
Din negotul ce-apucase
Un bun chilipir de cas,
Si cu dânsu-n cioc se duse
P-un copac, unde se puse
Ca un om l-al sau salas.

Vulpea, ca o jupâneasa,
O cam sterge de p-acasa,
Si iesise la primblare;
Iar bunul miros ce are
D-ici, de colo o-ndrepta
Sub copac, si-n sus cata:

"Jupâne corb, plecaciune!
O, Doamne, ce frumusete!
Ce pasare, ce minune,
Ce drag de pene marete!
Dar n-are glas; ce pacat!"

Corbul, îngâmfat în sine,
Nicidecum nu-i veni bine
Ca vulpea sa-l socoteasca
De mut sau sa mi-l vorbeasca
Ca e prost l-al sau cântat.
Lungi gâtul, casca ciocul
Si-ncepu a croncai.
Casul cazând, vulpea-aci,
Cântaretul pati jocul.

"Jupân corb, precum se vede,
Minte numai îti lipseste;
Si fa bine de ma crede
Si-nvata, te foloseste:
Ca de mult, foarte de mult,
Din punga celor ce-ascult
Lingusitorii traiesc."

42. Cocoşul şi vulpoiul

Într-un copac, pe-o creanga, sta un cocos de paza.
Era batrân cocosul si-avea o minte treaza.
- Prietene - cu dulce glas, i se-adreseaza un vulpoi -
Te-nstiintez ca de acum nicicând nu vom mai fi-n
razboi.

E pace generala -
Si poti, fara-ndoiala,
Sa vii sa te sarut.
Te-astept sa-mi faci placerea chiar în acest minut,
Caci douazeci de poste am azi de strabatut.
Ai tai si tu, de buna seama,
Va veti vedea de treburi, fara teama.
Din partea noastra-a tuturor - tot sprijinul, ca de la
frati.

Puteti din asta-seara în voie sa jucati.
Deci, vino sa primesti
Sarutul dragostei fratesti.
- Amicul meu, cocosu-i spune, sa stii ca pentru mine
Nu cred ca este
O mult mai buna veste
Decât e cea a unei paci depline
Si-s bucuros s-o aflu de la tine.

Dar, iata, ca zaresc venind încoace pe carare
Doi câini de vânatoare.
Mai mult ca sigur este
Ca-s curieri si-aduc aceeasi veste.
Alearga si-ntr-o clipa au sa ajunga-aici;
Cobor ca, împreuna, sa fim cu toti amici.
- Adio, ma grabesc, vulpoiul îi vorbi.
Am de parcurs drum lung. Ramâne-n alta zi
Succesul sa-l cinstim. Sa fie sigur, a fugit,
De stratagema sa nemultumit.
Râzând, cocosul cel batrân si-a zis, deplin satisfacut:
"Sa poti sa-nseli pe-nselator, de doua ori e mai
placut!"

43. Cocoşul şi perla

Un Cocosel – el stie cum-aflase
Tot scormonind o perla minunata,
Si s-a dus cu dânsa de îndata
La mesterul de pietre pretioase.
-"Cred ca-i de pret. Ti-o dau, de vrei
sa-mi dai pe ea un bob de mei!"

Tot cam asa un june nataflet
A mostenit un manuscris de pret
Si s-a dus cu el la un librar.
- Cred ca e bun, desi nu am habar.
(Doar asta-i treaba dumitale!)
Eu ti l-as da pe niscaiva parale...

44. Cerbul privindu-se în apă

Privindu-se într-un izvor de-o limpezime rara,
Un cerb, odinioara,
Îsi lauda podoaba coarnelor bogata,
Dar se gândea cum sufera - si nu o data -
Ca-i sunt picioarele ca niste fuse,
A caror subtirime în apa se pierduse.
"De la picioare pân'la crestet ce disproportie - trist
Spune -
Vazându-le în unde umbra. înaltelor lastare
Le poate-atinge vârful cununa mea minune.
În schimb, picioarele nu-mi fac deloc onoare."
Abia-si spusese ca nu poate acest ponos sa-ndure
Ca a zarit un câine-lup, de vânatoare,
Si, ca atare,
A trebuit neaparat sa se ascunda în padure.
Dar coarnele îi fura-acum
O piedica printre copaci, în drum,
Împotrivindu-se efortului pe care
Spre a-l salva-l faceau subtirele picioare.
Trecu atunci prin mintea-i un gând cu totul nou:
Sa blesteme podoaba, al cerului cadou.
Exageram ce e frumos, dispretuim ce e util,
Cu toate ca frumosul ne-aduce-adesea jale;
Îsi ponegrise cerbul tot ce-l facea agil
Si-si laudase tocmai o stavila în cale.

45. Cei doi catâri

Doi catâri pe-o cale:
Unu-ovaz purtând,
Celalalt, cu banii taxelor pe sare.
Tare mândru-acesta de ce-avea-n spinare,
O alta povara n-ar fi vrut nicicând.
Cu un pas semet calcând,
Tot suna din clopotel; -
Vine-o ceata de dusmani,
Sa-i ia sarcina de bani,
Se reped asupra lui,
Si-l lovesc în chip si fel,
Trag de frâu, pe loc îl tin,
Pentru el scapare nu-i
Si lovit se zbate-n chin.
- Asta e - atunci a zis -
Ceea ce mi s-a promis?
Semenul ce-n urma vine
Scapa de raufacator,
Iar eu zac aici si mor.
Celalalt catâr i-a spus:
- Nu e totdeauna bine
Sa ai treburi prea înalte.
Daca-ndeplineai la moara
Rosturi ca si mine-ncalte,
N-ai fi fost acum rapus.

46. Casa lui Socrate

Socrate, marele-ntelept,
De construit se apucase.
Dar cunoscutii, pe nedrept,
Îi tot gaseau mereu ponoase,
Caci oamenii-s croiti pe prici.
Si multi spuneau ca li se pare
Ca-s încaperile prea mici,
Când omul e atât de mare!
Socrate le-a raspuns, aici:
- Asa cum sunt, de-as fi macar în stare
Sa le ticsesc cu-adevarati amici!

Avea dreptate mare Socrate, asadar.
Multi se numesc prieteni si-n casa îti apar;
Prietenia însa e lucru foarte rar.

47. Calul şi Măgarul

În lumea asta se cuvine
Sa te ajuti cu orisicine.
Murind, vecinul tau de lânga casa
Pe tine toate grijile le lasa.

Magarul, coplesit de-asa poveri
- Fiind în slujba unor mari boieri -
Ruga un Cal ce-avea pe dânsul sa
O parte din povara doar sa-i ia,
Ca altfel n-o s-ajunga în viata la oras:
- "Ar fi nimica toata o parte din samar."
Dar Murgul boiernas
Refuza si îsi vede de drum, fara habar,
Asa încât Magarul muri pe drum, rapus
De-atâta greutate...
Si Murgul duse toate poverile în spate,
Cait, precum si pielea Magarului în plus.

48. Câinele care-şi lasă prada pentru umbră

Se va-nsela oricine de îsi va lua drept scop
- Cum fac atâti zelosi din lume -
Sa-si prinda umbra lui anume.

Sa ne întoarcem la un câine de care ne-a vorbit Esop.
Vazându-si câinele acesta rasfrânta prada într-un râu,
Îi dete drumul si se-arunca dupa imagine în apa.
Dar cum intrase pân'la brâu,
Dintr-un vârtej, abia de scapa
Si-ajunse iar la mal:
Pierdute-s umbra ca si prada acelui animal.

49. Căţeaua şi surata ei

Era odata o Catea cam gura-casca
Ce de nimic nu se îngrijea.
Cum îi venise vremea ca sa nasca
Si nici o locuinta nu gasea,
O megiesa s-a-ndurat sa-i dea
Modestul ei cotet cu împrumut.
Dar, mai târziu, venind sa si-l reia,
Un pic de pasuire lehuza i-a cerut.
Erau cateii mici, mai trebuia

Sa stea putin în ea...
Iar când si pasuirea a trecut,
S-au ivit în prag cu totii,
Mârâind, rânjindu-si coltii.
- Scoate-ne, de esti în stare!
(Se facuse haita mare...)

Nu-mprumuta nimic, nicicând,
Unor misei:
Te vei cai cât de curând:
Caci, de la ei,
Cu greu mai poti ceva-ndarat sa iei!

50. Broaştele care cer un monarh

Urându-li-se cu democratia,
Broastele oracaiau atât de strasnic,
Ca Joe, ca sa curme galagia,
Le azvârli din cer un rege pasnic.
Si, totusi, în caderea lui, se pare,
Regele facu un zgomot mare,
Ca-ntreaga semintie broscareasca,
Natânga si fricoasa de la bastina,
S-ascunse iute-n bortele din mlastina,
Necutezând, o vreme, pe Voda sa-l priveasca,
De teama ca gigantul, cumva, sa nu le prinda.
Dar noul urias era o grinda!
Cu câta spaima prima broscuta din gramada
S-a furisat, cu grija, din ascunzis, sa-l vada!
Pe urma, parasindu-si si celelalte balta,
Venira toate, una dupa alta,
Si ajungând curând familiare
I se urcara multe în spinare,
Ca Voda le-ndura cu resemnare.
Dar broastele, cu timpul, pornesc cu taraboi
La Jupiter, sa-i ceara un rege mai vioi.
Aflând Monarhul zeilor ce vor,
Le harazi, de data asta, un Cocor,
Care, când prin smârcuri, când pe lac,
Le înghitea, satrapul, dupa plac.
Si broastele spre Joe casunara iar cu plânsul
Si zarva lor s-aude prin slava pân'la dânsul.
- Ia terminati odata smintitul taraboi!
Ce, socotiti ca-i numai dupa voi?
De prima guvernare,
Cum stiti, n-ati fost în stare.

Întâiul vostru rege se nimerise blând,
Dar l-ati schimbat, cum bine stiti, curând.
S-a ispravit de astazi cu orice tambalau!
De-acum, nechibzuitelor, rabdati
Si regele cel aprig vi-l pastrati
Sa nu dati peste altul si mai rau!